

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра економіки та економічної кібернетики

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри
Чуриканова О.Ю.

«30» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Активізація залучення громад до процесів управління місцевим економічним розвитком на основі циркулярної економіки»

Галузь знань	всі
Спеціальність	всі
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Статус	вибіркова, яка спрямована на розвиток Soft Skills
Загальний обсяг	4 кредити ECTS (120 годин)
Форма підсумкового контролю	диференційований залік
Термін викладання	4-та чверть
Мова викладання	українська

Викладач: д.е.н., доц. Чуриканова О.Ю.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2023

Робоча програма дисципліни «Активізація залучення громад до процесів управління місцевим економічним розвитком на основі циркулярної економіки» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх спеціальностей / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. державного управління і місцевого самоврядування. Дніпро: НТУ «ДП», 2023. 18 с.

Розробники:

– Чуріканова Олена Юріївна – кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри державного управління і місцевого самоврядування;

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки здобувачів вищої освіти до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 051 «Економіка» (протокол №1 від 30 серпня 2023 р.).

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	9
6.1 Шкали.....	9
6.2 Засоби та процедури	10
6.3 Критерії	11
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	14
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	14

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни –полягає у формуванні у студентів глибокого розуміння концепцій циркулярної економіки та вдосконаленні їх навичок розробки та впровадження стратегій, спрямованих на залучення та активну участь місцевих громад у просуванні та впровадженні циркулярних моделей управління місцевим економічним розвитком.

Основними завданнями є:

- Розуміння циркулярної економіки як концепції та її важливості для місцевого економічного розвитку.
- Ознайомлення з інструментами та методами циркулярного управління ресурсами.
- Вивчення стратегій і практик, спрямованих на впровадження циркулярних моделей у місцевому господарстві.
- Розробка планів та проектів, спрямованих на підвищення ступеня участі та залучення місцевих громад до циркулярних ініціатив.
- Аналіз викликів та можливостей місцевого економічного середовища та розробка стратегій адаптації циркулярних підходів до конкретних умов.
- Вивчення прикладів успішних ініціатив та практичних випробувань циркулярної економіки на місцевому рівні.
- Підготовка студентів до практичного впровадження циркулярних підходів у місцевих громадах та підприємствах.

У сукупності, досягнення поставлених задач дозволяє сформувати комплексне уявлення про цілі, які стоять на шляху залучення громад до процесів управління місцевим економічним розвитком на основі циркулярної економіки.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
шифр ДРН	Зміст
ДРН – 01	Розуміння циркулярної економіки: Студенти повинні бути здатні розуміти основні концепції циркулярної економіки, включаючи збереження ресурсів, зменшення відходів, та продовження терміну служби виробів. Вони повинні бути знайомі з термінами, такими як "рециклінг", "переробка" та "регенерація".
ДРН – 02	Аналіз місцевого економічного середовища: Студенти повинні вміти аналізувати місцеве економічне середовище для виявлення потенційних сфер впровадження циркулярних практик. Це включає визначення наявних ресурсів, структури економіки та існуючих відходів.
ДРН – 03	Розробка та впровадження циркулярних стратегій: Студенти повинні бути здатні розробляти конкретні стратегії для залучення громад до циркулярних ініціатив та впроваджувати їх на місцевому рівні. Це включає в себе розробку планів дій, вибір підходящих інструментів та оцінку ефективності цих стратегій.

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення курсу ґрунтується на знаннях, отриманих з вивчених дисциплін на попередніх курсах. Опанування курсу ґрунтується на:

- Знаннях про основні поняття та принципи економіки та управління, що допомагають розуміти економічні аспекти впровадження циркулярних моделей.
- Розумінні соціальних, культурних та політичних аспектів співпраці з громадами та їх вплив на місцевий економічний розвиток.
- Знаннях про методи та інструменти місцевого розвитку та планування, що можуть бути застосовані у контексті циркулярної економіки.
- Знаннях про процеси публічного управління та навички взаємодії з громадами та владою для сприяння упровадженню циркулярних практик.
- Розумінні впливу господарської діяльності на навколишнє середовище та стратегій зменшення екологічного впливу у рамках циркулярної економіки.
- Знаннях про можливості створення інноваційних підприємств та продуктів у циркулярному господарстві.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години			
		Денна / Вечірня		Заочна	
		аудиторні заняття	Самостійна Робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	60	20	40	-	-
практичні	60	20	40	-	-
лабораторні	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	40	80	-	-

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять
	ЛЕКЦІЇ
ДРН – 01	Лекція 1: Основні концепції циркулярної економіки <ul style="list-style-type: none"> – Визначення циркулярної економіки – Принципи та цілі циркулярного підходу – Відмінності між лінійною та циркулярною економікою
	Лекція 2: Управління ресурсами у циркулярному господарстві <ul style="list-style-type: none"> – Роль ресурсів у циркулярній економіці – Підходи до збереження та оптимізації ресурсів – Оцінка ефективності управління ресурсами
	Лекція 3: Зменшення відходів: стратегії та практики <ul style="list-style-type: none"> – Мінімізація відходів у виробництві

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять
	<ul style="list-style-type: none"> – Проектування виробів з урахуванням зменшення відходів – Повторне використання та рефабрикація виробів <p>Лекція 4: Продовження терміну служби виробів і продуктів</p> <ul style="list-style-type: none"> – Поняття продуктового дизайну в циркулярній економіці – Сервіси та моделі "від продажу до послуги" – Управління життєвим циклом виробів <p>Лекція 5: Інновації у використанні ресурсів та матеріалів</p> <ul style="list-style-type: none"> – Нові матеріали та технології у циркулярній економіці – Концепція "біомікробіології" та інші інноваційні підходи – Зв'язок між інноваціями та сталістю <p>Лекція 6: Рециклінг та вторинне використання ресурсів</p> <ul style="list-style-type: none"> – Принципи та процеси рециклінгу – Роль вторинної переробки у циркулярній економіці – Перешкоди та виклики рециклінгу
ДРН – 02	<p>Лекція 1: Вступ до аналізу місцевого економічного середовища</p> <p>Визначення мети та значення аналізу місцевої економіки. Зв'язок між циркулярною економікою та місцевим господарством. Методи та інструменти аналізу місцевого економічного середовища.</p> <p>Лекція 2: Збір та аналіз даних про ресурси</p> <p>Типи ресурсів, які можуть бути використані в циркулярних практиках. Методи збору даних про ресурси на місцевому рівні. Оцінка доступності та якості ресурсів.</p> <p>Лекція 3: Аналіз структури місцевої економіки</p> <p>Структура економіки місцевості та галузева розгалуженість. Визначення ключових секторів, які можуть бути перетворені на циркулярні моделі. Вплив структури економіки на розвиток циркулярних ініціатив.д</p> <p>Лекція 4: Аналіз існуючих відходів та втрат</p> <p>Виявлення джерел відходів у місцевому господарстві. Аналіз обсягів відходів та їх складу. Пошук можливостей для використання відходів як ресурсів.</p> <p>Лекція 5: Оцінка економічного потенціалу циркулярних практик</p> <p>Розрахунок вартості ресурсів та відходів. Визначення потенційного впливу циркулярних моделей на місцеву економіку. Оцінка можливих економічних вигод та ризиків.</p> <p>Лекція 6: Впровадження циркулярних практик у місцевому господарстві</p> <p>Стратегії та методи впровадження циркулярних ініціатив. Роль місцевої влади та бізнесу у реалізації циркулярних проєктів. Створення бізнес-моделей на основі циркулярних практик.</p>

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять
	<p>Лекція 7: Приклади успішних циркулярних проектів на місцевому рівні</p> <p>Аналіз та огляд прикладів циркулярних проектів у різних місцевостях. Вивчення особливостей їх впровадження та впливу на місцеву економіку. Засвоєння навичок, які можна взяти за зразок для подальших дій.</p>
ДРН – 03	2. Спільне бачення сталого розвитку громад: місія, цілі, завдання, управлінські підходи
	3. Цілі сталого розвитку: прогрес України та виклики для громад
	5. Глобальна Ціль сталого розвитку 17 «Партнерство заради цілей»
	6. «Розумне» публічне управління для сталого розвитку громад
	Практичні заняття
ДРН – 01	<p>Практичне заняття 1: Основні концепції циркулярної економіки</p> <p>Аналіз циркулярних моделей виробництва та споживання. Порівняння лінійної та циркулярної економіки. Обговорення сучасних прикладів циркулярних ініціатив.</p>
	<p>Практичне заняття 2: Управління ресурсами у циркулярному господарстві</p> <p>Розробка стратегій збереження ресурсів у виробництві. Аналіз використання ресурсів у практичних сценаріях. Оцінка впливу на ефективність та сталість.</p>
	<p>Практичне заняття 3: Зменшення відходів: стратегії та практики</p> <p>Планування та розробка програм зменшення відходів у підприємствах. Вибір оптимальних методів для мінімізації відходів. Створення діаграм ефективності управління відходами.</p>
	<p>Практичне заняття 4: Продовження терміну служби виробів і продуктів</p> <p>Проектування продуктів з огляду на їх життєвий цикл. Розробка концепцій "продуктів-послуг" та їх імплементація. Аналіз прикладів бізнес-моделей з продовженням життєвого циклу.</p>
	<p>Практичне заняття 5: Інновації у використанні ресурсів та матеріалів</p> <p>Вивчення нових матеріалів і технологій у циркулярній економіці. Розробка інноваційних продуктів та процесів для оптимізації ресурсів. Виконання аналізу SWOT для інноваційних проектів.</p>
	<p>Практичне заняття 6: Рециклінг та вторинне використання ресурсів</p> <p>Розробка планів і стратегій рециклінгу. Пошук можливостей для вторинного використання відходів.</p>

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять
	<p>Оцінка підприємств, що займаються рециклінгом.</p> <p>Практичне заняття 7: Переробка та регенерація матеріалів</p> <p>Створення планів дій для переробки та регенерації матеріалів. Аналіз можливих екологічних та економічних вигод цих процесів. Дослідження кейсів успішних проектів з переробки та регенерації.</p>
ДРН – 02	<p>Практичне заняття 1: Визначення мети та області аналізу</p> <p>Визначення конкретних метою та завдань аналізу місцевого економічного середовища. Проведення огляду регіональних ресурсів та відходів, які підлягають аналізу. Вибір ключових показників для оцінки циркулярного потенціалу.</p> <p>Практичне заняття 2: Збір та обробка даних</p> <p>Розробка плану збору даних та визначення джерел інформації. Збір та аналіз статистичних даних про ресурси та відходи. Використання програмних інструментів для візуалізації даних.</p> <p>Практичне заняття 3: Аналіз структури місцевої економіки</p> <p>Вивчення господарської структури місцевої економіки. Визначення ключових секторів та галузей. Порівняння структури з іншими регіонами.</p> <p>Практичне заняття 4: Аналіз існуючих відходів та втрат</p> <p>Аналіз типів та обсягів відходів, що генеруються місцевими підприємствами та населенням. Виявлення можливостей для оптимізації обробки відходів. Розробка стратегій зниження втрат та забруднення.</p> <p>Практичне заняття 5: Оцінка економічного потенціалу</p> <p>Визначення вартості ресурсів та відходів на місцевому рівні. Розрахунок потенційних економічних вигод від впровадження циркулярних практик. Аналіз ризиків та можливих інвестицій.</p> <p>Практичне заняття 6: Розробка стратегії впровадження</p> <p>Визначення першочергових цілей та завдань для реалізації циркулярних практик. Розробка плану впровадження та визначення ролей учасників. Обговорення можливих перешкод та шляхів подолання.</p>
	<p>Практичне заняття 6: Розробка стратегії впровадження</p> <p>Визначення першочергових цілей та завдань для реалізації циркулярних практик. Розробка плану впровадження та визначення ролей учасників. Обговорення можливих перешкод та шляхів подолання.</p>
ДРН – 03	<p>Практичне заняття 1: Аналіз циркулярних ініціатив: вибір об'єкта дослідження</p>

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять
	У цьому практичному занятті студенти можуть вибрати конкретну циркулярну ініціативу або проект для дослідження та аналізу. Вони повинні обговорити цілі, об'єкти та особливості обраного об'єкта дослідження та визначити потенційні можливості для покращення.
	Практичне заняття 2: Розробка циркулярної стратегії: створення плану дій" На цьому занятті студенти можуть навчитися створювати конкретний план дій для впровадження циркулярної стратегії. Вони повинні визначити ключові кроки, ресурси, відповідальних осіб та строки для реалізації стратегії.
	Практичне заняття 3: Вибір інструментів для залучення громади Це заняття може спрямовуватися на аналіз різних інструментів і методів для залучення громади до циркулярних ініціатив. Студенти можуть досліджувати приклади і вибирати підходящі інструменти для своєї стратегії.
	Практичне заняття 4 :Оцінка ефективності циркулярних стратегій: моніторинг та оцінка На цьому занятті студенти можуть навчитися створювати системи моніторингу та оцінки для відстеження ефективності своїх циркулярних стратегій. Вони можуть розглядати метрики успіху та методи збору даних для оцінки впливу ініціативи на громаду та навколишнє середовище.
РАЗОМ	

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory

0...59	незадовільно / Fail
--------	---------------------

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, автономії та відповідальності здобувача за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня або під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота	визначення середньозваженого результату поточних контролів
практичні	контрольні завдання за темою	виконання завдань під час практичних занять		
	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач під час заліку має право виконувати контрольну роботу, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Значення оцінки за виконання контрольної роботи визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання контрольної роботи може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання здобувача ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії здобувача для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК (бакалавр)

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
<p>♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання</p>	<p>Відповідь характеризує уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання 	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
рівень умінь/навичок незадовільний	<60	
Комунікація		
<p>♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації;</p> <p>♦ збір, інтерпретація та застосування даних;</p> <p>♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово</p>	<p>Вільне володіння проблематикою галузі.</p> <p>Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції	
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ◆ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в</p>	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
робочих та/або навчальних контекстах; ♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	непередбачуваних умовах, що включає: - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: - використання професійно-орієнтовних навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Технічні засоби навчання (комп'ютерне та мультимедійне обладнання).
2. MS Office (застосунок Teams).

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Війкман А, Сконберг К. Циркулярна економіка та переваги для суспільства
URL: http://www.clubofrome.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/The-Circular-Economy-CoR_UA-2.pdf.

2. Сергієнко Л.В. Впровадження циркулярної економіки в Україні: державно-управлінський аспект”, автореферат докторської дисертації. Житомир: Житомирський державний технологічний університет. 2017
3. Шімаї М. Вибірчими шляхами "втраченого десятиліття". Економіка і прогнозування. 2013. № 3. С. 7-20. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econprog_2013_3_3
4. Sitaraman, M. Amsterdam — showcase of circular economy. 2016. URL: [http://ua.euronews.com/2016/01/25/cradle\\$to\\$cradle\\$powering\\$europe\\$s\\$circular\\$economy](http://ua.euronews.com/2016/01/25/cradletocradle$powering$europescircular$economy).
5. Circular Economy: New rules will make EU the global front-runner in waste management and recycling, European Commission. Press release. 2018. URL: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3846_en.htm
6. A hybrid model for sustainable urban metabolism in metropolitan communities. URL: https://www.researchgate.net/publication/336315089_A_hybrid_model_for_sustainable_urban_metabolism_in_metropolitan_communities
7. Ekström, K.M. & Salomonson, N. Reuse and Recycling of Clothing and Textiles—A Network Approach. Journal of Macromarketing. 2014. vol. 34. no. 3. pp. 383-399 URL: https://www.researchgate.net/publication/270493520_Reuse_and_Recycling_of_Clothing_and_Textiles--A_Network_Approach
8. Bocken, N.M.P.; Olivetti, E.A.; Cullen, J.M.; Potting, J.; Lifset, R. Taking the Circularity to the Next Level: A Special Issue on the Circular Economy. URL: <http://publications.eng.cam.ac.uk/907388/>
9. Ghisellini, P., Cialani, C., Ulgiati, S. A review on circular economy: the expected transition to a balanced interplay of environmental and economic systems. Elsevier Ltd. Journal of Cleaner Production S. 2016. URL: https://www.academia.edu/20541707/A_review_on_circular_economy_the_expected_transition_to_a_balanced_interplay_of_environmental_and_economic_systems (дата звернення: 15.10.2020).
10. Fletcher, K., Sustainable fashion and textiles: design journeys, Earthscan from Routledge/Taylor & Francis Group. London. 2014. URL: https://www.researchgate.net/publication/286774073_Sustainable_fashion_and_textiles_Design_journeys (дата звернення 15.10.2020).
11. Haas, W., Krausmann, F., Wiedenhofer, D., Heinz, M. How Circular is the Global Economy?: An Assessment of Material Flows, Waste Production, and Recycling in the European Union and the World in 2005. Journal of Industrial Ecology. 2015. vol 19. p. 765–777. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/jiec.12244>.
12. Di Maio F. A Robust Indicator for Promoting Circular Economy through Recycling. Journal of Environmental Protection. 2015. № 6. P. 1095–1104. URL: <http://dx.doi.org/10.4236/jep.2015.610096>.
13. Стратегічні пріоритети безпечного розвитку України на засадах «зеленої економіки»: монографія / за ред. В. Г. Потапенко. К. : НІСД, 2012. 360 с.
14. Мірошниченко С. Економіка замкненого циклу як запорука сталого розвитку світової спільноти. URL: <https://www.gurt.org.ua/articles/30308>.
15. Товстенко А.А. Територіально-виробничі комплекси як бізнес-модель

- циркулярної економіки. Техногенноекологічна безпека України: стан та перспективи розвитку/ГЕБ-2019: матеріали ІХ Всеукраїнської наук-практич інтернетконференції. м. Ірпінь. 04-15 лист. 2019 р. 2019. Ірпінь: видавництво УДФСУ. 2019 . С. 347-348.
16. Барицька К. М. Кругова економіка в контексті конструктивних рішень запобігання зростанню відходів та дефіциту ресурсів. Science, society, education: topical issues and development prospects. Abstracts of the 2nd International scientific and practical conference. SPC "Sci-conf.com.ua". Kharkiv, Ukraine. 2020. pp. 21-27. URL: http://sciconf.com.ua/wp-content/uploads/2020/01/science-society-education_topical-37_issues-and-development-prospects_20-21.01.2020.pdf.
 17. «Exploring the role of independent retailers in the circle economy: a case study approach» URL: https://www.researchgate.net/publication/323809440_Exploring_the_role_of_independent_retailers_in_the_circular_economy_a_case_study_approach
 18. MyWaste, "Why the circle economy". 2020. URL: <https://www.mywaste.ie/the-circulareconomy>
 19. Heshmati A. Review of the circular economy and its implementation. Almas Heshmati. URL: http://entreprenorskapsforum.se/wpcontent/uploads/2015/12/CircularEconomy_webb.pdf.
 20. Daiva Banaitė. Indicators for a circular economy. EASAC policy report. 30. November 2016. URL: www.easac.eu.
 21. Elin Akerman. Development of Circular Economy Core Indicators for Natural Resources Analysis of existing sustainability indicators as a baseline for developing circular economy indicators. Master of Science Thesis. Stockholm. 2016. URL : <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:897309/FULLTEXT01.pdf>.
 22. . The circularity gap report. URL: <https://www.legacy.circularity-gap.world/2019>
 23. Чуріканова О.Ю. Світовий досвід запровадження принципів циркулярної економіки/ VI Міжнародна наук.-практ. конф. "About the problems of science and practice, tasks and ways to solve them", м. Мілан. 26-30 жовт. 2020 р., Мілан. Італія. 2020. С. 125-128.
 24. . Чуріканова О.Ю. Запровадження циркулярної економіки на державному та регіональному рівні: реальність, проблеми та перспективи. Вісник Ужгород. 2020. №33.
 25. Проект Закону про управління відходами 2207-1-д від 04.06.2020/ URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69033
 26. Чуріканова О.Ю. Переваги моделей циркулярної економіки/ VII Міжнародна наук.-практич. конф. "Topical issues of science and practice", м. Лондон. 02-06 лист. 2020 р. Лондон, Велика Британія. 2020. С.151-154.
 27. Чуріканова О.Ю. Світовий досвід запровадження принципів циркулярної економіки. Обліково-аналітичні й статистичні методи та моделі в оподаткуванні, бізнесі, економіці: тези доп. XVI Всеукраїнська наук.-практ. інтернет-конф. м. Ірпінь. 30 лист. 2014 р. 2020. URL: http://kafstat.at.ua/konferens2/section/churikanova_tezi.pdf
 28. Зварич І.Я. Глобальна циркулярна економіка як засіб побудови нового

- екологічно стійкого суспільства. Світ фінансів. 2016. № 4 (49). С. 148-155.
29. Варфоломєєв М. О., Чуріканова О. Ю. Циркулярна економіка як невід’ємний шлях українського майбутнього в аспекті глобалізації. Ефективна економіка. 2020. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7929> DOI: 10.32702/2307-2105-2020.5.200.
 30. Чуріканова О.Ю. Інноваційні бізнес-моделі циркулярної економіки на регіональному рівні. Вісник ХНУ. №4. 2020. С. 204-209.
 31. Чуріканова О.Ю. Загорулько К.А. Світовий досвід моделювання сталого розвитку регіонів. Ефективна економіка. 2017. №2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>
 32. Чуріканова О.Ю. Формування регіональної політики на засадах сталого розвитку. IV Международная научно-практическая конференция «Science and education: problems, prospects and innovations», Киото, Японія. 29-31 грудня 2020. С.705-712.

Нормативні документи

1. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки (посилання на офіційному веб-порталі Верховної Ради України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>)
2. План заходів на 2021-2023 роки щодо реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки (посилання на офіційному веб-сайті Верховної Ради України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/497-2021-%D1%80#Текст>)
3. Національна стратегія поводження з відходами до 2030 року; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/820-2017-%D1%80#Text>
4. Стратегія державної екологічної політики України на період до 2030 року; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Текст>
5. Концепція реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року та план її реалізації; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2016-%D1%80#Text>
6. Стратегія низьковуглецевого розвитку України до 2050 р. та ін. https://razumkov.energy/files/docs/Proekt/LEDS_ua_last.pdf
7. Стратегія розвитку економіки України до 2030 року – це стратегічний документ, який визначає основні напрями розвитку циркулярної економіки в Україні та містить конкретні цілі та заходи. <https://nes2030.org.ua/>.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства інфраструктури України. URL: <https://mtu.gov.ua/content/prioriteti-z-implementacii-ugodi-pro-asociaciyu-na-2017-rik.html>
2. Євроінтеграційний портал. URL: <https://eu-ua.org/plan-zakhodiv-zvykonannia-uhody>
3. Офіційний сайт КМУ. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/nacionalna-rada-ukrayini-z-pitan-rozvitku-nauki-i-tehnologij>

Навчальне видання

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни
«Активізація залучення громад до процесів управління місцевим економічним
розвитком на основі циркулярної економіки»
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
всіх спеціальностей

Розробники:
Чуріканова Олена Юріївна

У редакції авторів

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19